

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12 i 41/16), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj: 96/13, 89/16 i 5/22) i člana 12. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj: 103/08 i 5/22), izdajem

IZVJEŠTAJ O PREGLEDU GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2020. GODINU NARODNE STRANKE RADOM ZA BOLJITAK

Broj: 03-07-6-639/21
Sarajevo, 31.01.2023. godine

S A D R Ź A J

MIŠLJENJE	3
1. UVOD	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE	4
3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA	5
Predmet pregleda i kontrole	5
Cilj pregleda i kontrole	5
Obim pregleda i kontrole	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE	5
5. NALAZI I PREPORUKE REVIZIJE	5
5.1 NALAZI	5
5.2. PREPORUKE	8

MIŠLJENJE

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Narodne stranke Radom za boljitak za 2020. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora, održanih u novembru 2020. godine.

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama Poglavlja 15. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, te uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Pregled smo obavili u skladu sa revizijskim standardima primjenjivim na angažmanu u pregledu. Ovi standardi zahtijevaju da planiramo i izvršimo pregled da bi dobili umjerenu pouzdanost da stranka nije značajno kršila odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregled je ograničen na kontrolu godišnjeg finansijskog izvještaja političke stranke i primjenu analitičkih procedura na podacima iz finansijskih izvještaja, pa prema tome ne obezbjeđuju pouzdanost koja bi se dobila izvršenom revizijom u prostorijama stranke.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu, utvrđeno je da je Narodna stranka Radom za boljitak prekršila odredbe člana 4. stav (1), člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Na osnovu našeg pregleda, odnosno kontrole finansijskog izvještaja, osim gornjih napomena, nismo zapazili ništa značajno što bi ukazalo na nedostatke u finansijskom izvještaju ili na finansiranje ove političke stranke suprotno odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, niti na finansiranje troškova izborne kampanje suprotno odredbama člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Narodne stranke Radom za boljitak za 2020. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora, održanih u novembru 2020. godine.

Pregled i kontrola finansijskog izvještaja su provedeni u skladu sa članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da nije obavljena revizija u prostorijama političke stranke, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja Narodna stranka Radom za boljitak se finansirala iz sljedećih izvora:

R/B	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	13.000,00	58,51
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	9.218,00	41,49
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	22.218,00	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	22.218,00	100,00

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala ukupne rashode u iznosu od 67.357,97 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke: Narodna stranka Radom za boljitak. Skraćeni naziv stranke: Za boljitak.

Stranka je registrovana kod Kantonalnog Suda u Sarajevu, Rješenjem broj: R 30/01 i dopunom Rješenja broj: R-I-8/04 i R-I-5/05 od 28.06.2005. godine. Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu broj: 065-0-F1-11-000003 od dana 03.06.2011. godine i Rješenjem Općinskog suda u Širokom Brijegu broj: 064-0-F1-15-000001 od dana 30.12.2015. godine upisana je promjena adrese sjedišta stranke.

Sjedište stranke je u Širokom Brijegu, Dr. Ive Pilara 5.

Lice ovlašteno za predstavljanje i zastupanje stranke je Mladen Ivanović-Lijanović, predsjednik.

Lice ovlašteno za podnošenje finansijskih izvještaja za 2020. godinu je Mirjana Šakota.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu, Narodna stranka Radom za boljitak ima sljedeću organizacionu strukturu:

- Središnji ured stranke,
- 10 kantonalnih odbora,
- 11 regionalnih odbora i
- 33 općinska odbora.

3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Predmet pregleda i kontrole je godišnji finansijski izvještaj Narodne stranke Radom za boljitak za 2020. godinu i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana objere rezultata Lokalnih izbora, održanih u novembru 2020. godine.

Cilj pregleda i kontrole je da revizor na bazi finansijskog izvještaja pokuša da ustanovi da li je politička stranka u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama Poglavlja 15. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine. Ukoliko revizor na bazi kontrole finansijskog izvještaja utvrdi određena kršenja navedenih zakona, ocjenjuje da li je potrebno izvršiti reviziju u prostorijama stranke da bi mogao izraziti mišljenje o tome da li se stranka finansirala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka, te da li je ostvarila troškove izborne kampanje u okviru zakonom utvrđenog limita.

Obim pregleda i kontrole finansijskih izvještaja Narodne stranke Radom za boljitak obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju je izvršila pregled, kontrolu i reviziju finansijskih izvještaja Narodne stranke Radom za boljitak u periodu od 2005. do 2019. godine, nakon kojih su izdati izvještaji o pregledu i reviziji sa mišljenjem revizora, nalazima i preporukama revizije.

Nakon izvršenog pregleda finansijskog izvještaja za 2019. godinu, Služba za reviziju je izdala Izvještaj o pregledu sa mišljenjem revizora, nalazima i preporukama stranci da finansijska sredstva obezbijedena za finansiranje stranke koristi u skladu sa utvrđenim programom utroška sredstava, da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da uspostavi pravilne i potpune evidencije o prihodima, rashodima i obavezama i da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2020. godinu, utvrđeno je da Narodna stranka Radom za boljitak nije ispoštovala preporuke revizije.

5. NALAZI I PREPORUKE REVIZIJE

5.1 NALAZI

a) Narodna stranka Radom za boljitak je prekršila odredbe člana 4. stav (1)¹ Zakona o finansiranju političkih stranaka.

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2020. godinu Narodna stranka Radom za boljitak je iskazala ukupne troškove u iznosu od 67.357,97 KM.

Uvidom u Projekciju prihoda i troškova Narodne stranke Radom za boljitak za 2020. godinu, koju je stranka dostavila uz godišnji finansijski izvještaj za 2019. godinu, utvrđeno je da su ukupni rashodi planirani u iznosu od 50.000,00 KM. Takođe, utvrđeno je da je stranka u Projekciji prihoda i troškova navela samo planirane ukupne troškove u iznosu od 50.000,00 KM bez plana po vrstama troška.

Stranka je dostavila Rebalans projekcija prihoda i troškova NSRZB za 2020. godinu, broj: ZB-02-00-007/19 od 21.10.2021. godine. S obzirom da Rebalans projekcije prihoda i troškova za 2020. godinu

¹ Prema odredbama člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, finansijska sredstva iz člana 3. stav (1) navedenog Zakona stranka može koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom.

stranka nije dostavila neposredno nakon usvajanja, već 21.10.2021. godine isti nije uzet u razmatranje.

Na osnovu navedenog, utvrđeno je da Narodna stranka Radom za boljitak nije sačinila program utroška na način kojim bi se obezbijedila transparentnost planiranog trošenja sredstava, kao i uporedba ostvarenih troškova sa planiranim, te da je finansijska sredstva stranke u iznosu od 17.357,97 KM utrošila mimo planiranih sredstava, čime je prekršila odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranka.

b) Narodna stranka Radom za boljitak prekršila je odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, utvrđeno je da Narodna stranka Radom za boljitak nije u poslovnim knjigama uspostavila pravilne i potpune evidencije o rashodima i obavezama, čime je prekršila računovodstvene propise i odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka. Stranka nije popunila godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu u skladu sa odredbama Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 96/13 i 89/16) - u daljem tekstu: Pravilnik, čime je prekršila odredbe člana 12. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) U godišnjem finansijskom izvještaju na obrascu 2 (Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke), Narodna stranka Radom za boljitak nije pravilno iskazala transakcijske račune, čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

U obrascu 2 godišnjeg finansijskog izvještaja stranka je iskazala transakcijski račun broj: 3382202265156378 kod UniCredit banke. Uvidom u Izvještaj o računima poslovnog subjekta Centralne banke Bosne i Hercegovine navedeni transakcijski račun je ugašen 30.05.2019. godine.

Međutim, Narodna stranka Radom za boljitak nije u obrascu 2 godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala transakcijski račun broj: 3382202265204587 kod UniCredit banke.

Kontrolom izvoda sa ovog transakcijskog računa utvrđeno je da je početni saldo 0,00 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 2.208,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 2.208,00 KM i saldo na dan 31.12.2020. godine u iznosu od 0,00 KM.

- (2) Uvidom u dostavljene potvrde o primljenim priložima od fizičkih lica, koje je stranka u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala u ukupnom iznosu od 13.000,00 KM, utvrđeno je da stranka nije na svim potvrdama o primljenim donacijama navela broj lične karte fizičkog lica koje je dala prilog stranci, čime je prekršila odredbe člana 6. Pravilnika.

- (3) Narodna stranka Radom za boljitak u poslovnim knjigama i obrascima 4. (Rashodi političke stranke) i 4.1 (Režijsko-administrativni i ostali troškovi) godišnjeg finansijskog izvještaja nije iskazala sve troškove i obaveze i nije izvršila pravilnu klasifikaciju troškova, čime je prekršila odredbe člana 21., 22. i 24. Pravilnika. Takođe je utvrđeno da stranka nije sve troškove evidentirala u momentu nastanka, što za rezultat ima pogrešno iskazane troškove u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju.

- Narodna stranka Radom za boljitak je u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju za 2020. godinu na kontu 40163-*usluge mobilne telefonije* evidentirala troškove po računu dobavljača Mtel a.d. Banja Luka broj: 7573288099 od 31.12.2019. godine u iznosu od 326,13 KM i račune dobavljača JP Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar izdate 31.12.2019. godine u ukupnom iznosu od 6,44 KM. Stranka je u poslovnim knjigama evidentirala samo jedan račun za usluge mobilne telefonije iz 2020. godine i to račun dobavljača Mtel a.d. Banja Luka broj: 3373581538 od 31.01.2020. godine u iznosu od 312,93 KM.

Kontrolom izvoda sa transakcijskog računa, utvrđeno je da je stranka dana 14.02.2020. godine izvršila plaćanja računa broj: 3373581538 i 7573288099 prema dobavljaču Mtel a.d. Banja Luka

(Telekomunikacija RS ad Banja Luka) u iznosu od 1.300,00 KM. Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je stranka dio uplate u iznosu od 639,06 KM evidentirala kao troškove mobilne telefonije po navedenim računima, dok je 660,94 KM evidentirala na kontu ostali avansi.

Na osnovu navedenog, mišljenja smo da politička stranka nije u poslovnim knjigama evidentirala sve troškove, kao i da je troškove nastale u ranijem periodu iskazala kao troškove 2020. godine.

- Uvidom u analitičku karticu konta 1285-*Ostali avansi* utvrđeno je da stranka ima evidentirana potraživanja u iznosu od 1.005,15 KM, a na kontu 1284-*Avans za nabavu materijala* ima evidentirana potraživanja iz ranijih godina u iznosu od 700,83 KM.

Činjenica da stranka na ovim kontima ima potraživanja, kao i da je na kontu 1285-*Ostali avansi* u toku godine evidentirala avansne uplate u iznosu od 660,94 KM, ukazuje da stranka nema pravilne evidencije o svojim troškovima.

- Stranka je troškove po osnovu prinudne naplate doprinosa za zdravstveno osiguranje iz ranijih godina u iznosu od 17.386,76 KM u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju iskazala kao troškove prethodnog perioda.

Uvidom u Rješenje o pokretanju postupka prinudne naplate broj: 13-8-01-12-26-78/20-1 od 05.02.2020. godine utvrđeno je da je pokrenut postupak naplate obaveze po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje nastalih u periodu od 2013. do 2016. godine, kamate na neplaćene obaveze i troškove postupka. Takođe, kontrolom izvoda sa transakcijskog računa utvrđeno je da je sa računa stranke isplaćeno 17.386,76 KM po ovom osnovu.

Činjenica da politička stranka nije u svojim poslovnim knjigama imala evidentirane obaveze po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje i da je iste evidentirala u poslovnim knjigama za 2020. godinu, ukazuje da ne vodi pravilne i pravovremene evidencije o svojim rashodima i obavezama.

- Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju troškove takse za ovjeru za učešće na Lokalnim izborima 2020. godine u iznosu od 1.700,00 KM umjesto kao troškove takse iskazala kao ostale rashode, čime je prekršila odredbe člana 22. Pravilnika.

Troškovi izborne kampanje

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM² po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavila Centralna izborna komisija BiH.

Prema podacima Centralne izborne komisije BiH, Narodna stranka Radom za boljitak je u svrhu izborne kampanje mogla da potroši 37.960,80 KM.

Narodna stranka Radom za boljitak nije u godišnjem finansijskom izvještaju za 2020. godinu iskazala troškove izborne kampanje. Predsjednik Narodne stranke Radom za boljitak je dostavio izjavu od 29.11.2022. godine u kojoj je naveo da stranka u 2020. godini nije imala troškove izborne kampanje.

² Član 15.10 stav (2) propisuje se da se maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava što se broj glasača u svojim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feninga za načelnika opštine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine opštine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta FBiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, predsjednika i potpredsjednika RS, odnosno 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština.

5.2. PREPORUKE

Preporučuje se Narodnoj stranci Radom za boljitak da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da svake godine donosi precizan i jasan program utroška sredstava i da finansijska sredstva osigurana za finansiranje političke stranke koristi u skladu sa programom,*
- *da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da vodi pravilne i pravovremene evidencije o svojim rashodima i obavezama i*
- *da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.*

KOMENTAR:

Narodna stranka Radom za boljitak se u ostavljenom roku očitovala na Preliminarni izvještaj o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu.

Služba za reviziju je uvažila sve argumentovane primjedbe, te je korigovala nalaze navedene u Preliminarnom izvještaju.

Šef Odsjeka za revizijske poslove

Sanja Tošović

Revizor

Tanja Golijanin

Šef Službe za reviziju

Mr.sc. Hasida Gušić